

Titeln "Odens öga" är hämtad ur berättelsen om Oden i "Völvans spådom" i den poetiska Eddan. Oden är kunskapens och vishetens gud och har ofta de två korparna Hugin och Munin vid sin sida. De är symboler för tanke och minne. Oden offerar sitt öga mot att få dricka av vattnet i Mimers brunn och vinna större visdom och kunskap.

Utställningen "Odens öga" visar delar av resultaten från forskningsprojektet "Vägar till Midgård" som ger en ny och mer nyanserad bild av den fornnordiska religionen än som tidigare framställts. Studierna har uppvisat stora kronologiska, regionala och sociala skillnader och det går att identifiera många olika influenser och kulturmöten med kontakter i skilda väderstreck. Ofta uppfattas den "nordiska hedendomen" som avslutad i och med kristnandet av Norden. Men med fokus på handlingar, språk och bild kan man se en fortsättning av förkristna uttryck in i kristen tid.

I den stora organiska kroppen som fyller utställningshallen möter besökaren tre avdelningar.

Första delen - religionen

Här beskrivs religionen som fenomen och hur vi kan förstå en religion från en tid så fjärran från vår egen. Begreppet religion diskuteras och även hur svårt det är att närma sig en förhistorisk religion. Det finns idag en mångfald av bilder av den fornnordiska religionen som skapats under en lång tid. Här öppnas möjlighet till att fundera över vår egen bild av den forna religionen.

De fornnordiska guda- och hjälteberättelserna som är kända idag nedtecknades av kristna människor under högmedeltiden. De utgör troligen bara en liten del av den mytologiska repertoar som innan dess hade återberättats muntligen. I den fornnordiska mytologin var minnet ett nästan övernaturligt fenomen, som endast ett fåtal behärskade till fullo. Dess absoluta mästare var Oden, den främste guden, som offrade sitt öga för att nå ytterligare kunskap om hur världen var beskaffad.

Andra delen - utställningens centrum

Här är utställningens centrum. Ett mytologiskt universum där vi träder in i en värld som hela tiden är i förändring och där flera världar och makter flätas samman. Den fornnordiska religionen var en integrerad del av det samhälle som fanns för mer än tusen år sedan. Det fanns inga tydliga gränser mellan vad vi idag kallar religion, politik och ekonomi. Religionen var snarare ett sätt att uppfatta och beskriva världen. Vardagliga aktiviteter som hantverk, jordbruk, boskapsskötsel och jakt har getts religiösa undertoner.

Med den fornnordiska dikten Völvans spådom, som utgångspunkt, färdas vi genom ett mytologiskt universum. Vi bekantar oss med asar, jättar, vaner, alver, dvärgar, diser och ödesmakter. Vi besöker också platser som Asgård med världsträdet Yggdrasil, Urds brunn och Odens Valhall, jättarnas Jotunheim, vanernas Vanaheim och flera olika dödsriken.

Tredje delen - kulturkontakter

Här skildras kulturmöten och konsekvenserna av dem. Kulturkontakter lämnar tydliga spår och det förekommer stora likheter mellan nordiska, germanska, frankiska, keltiska och anglosaxiska mytologier. De arkeologiska fynden visar också stora likheter. Delar av främmande kulturer och ideologier har blandats med de inhemska och på så vis har nya "produkter" skapats. Som exempel på detta kan de skandinaviska guldrakteaterna nämnas, som från början tycks ha inspirerats av romerska medaljonger men som senare fått helt andra bildframställningar. Slutligen beskrivs återbruket av den fornnordiska religionen i en specialbeställd film av Maja Hagerman. Filmen ger inblick i hur fornnordisk religion har använts under olika tider av olika grupper och av olika anledningar.